

LAUSUNTO VALTIOVARAINMINISTERIÖLLE KUNTALAIN HALLITUKSEN
ESITYSLUONNOKSESTA

Khall 181 §

Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet.

Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Valtiovarainministeriö asetti heinäkuussa 2012 kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelua varten parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa: toimielimet ja johtaminen-, demokratia-, talous- sekä kunnat ja markkinat -jaostot.

Työvaliokunta on vastannut lainvalmistelusta ja koordinoinut valmistelujaostojen työtä. Jaostot ovat kartoittaneet syksyllä 2013 sähköisellä kyselyllä kuntien näkemyksiä ja kannanottoja valmisteltavasta kuntalaista.

Hallituksen esitysluonnos on valmisteltu jaostojen työpohjalta.

Valtiovarainministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa kuntalaki luonnoksesta. Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)
- kuntatalousohjelmasta (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)
- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
- kuntastrategiasta (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
- johtajasopimuksesta (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47-49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74§ 1 ja 4

mom.)

- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)
- sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)
- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)
- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)
- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 -101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)
- alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamis-velvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
- erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §)
- tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)
- tilintarkastuksesta (123 §)
- tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)
- kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä
- lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 26.8.2014 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi

Lausuntoa antavien kuntien toivotaan sisällyttävän omiin lausuntoihinsa kunnassa toimivien nuorisovaltuustojen tai muiden nuoria edustavien tahojen näkemyksiä.

Luonnos hallituksen esitykseksi (285 sivua) on saatavilla valtiovarainministeriön [www-sivuilla](http://www.sivuilla) osoitteessa www.kuntauudistus.fi

Esityslistan liite numerotta:

- Valtiovarainministeriö/Kunta- ja aluehallinto-osaston lausuntopyyntö 8.5.2014
- Hallituksen esitys eduskunnalle kuntalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi: www.kuntauudistus.fi

Kj:n ehdotus:

Kunnanhallitus päättää:

1. merkitä tiedoksi valtiovarainministeriön lausuntopyynnön ja käydä lausunnon valmistelua koskevan yleiskeskustelun.

2. pyytää valtuustoryhmiltä (kesk, vas, sdp, ps) ja RaNuValta sekä yhteistyökomitealta lausunnot kuntalain luonnoksesta 8.8.2014 klo

Pöytäkirjan tarkastajat:

15.00 mennessä.

3. Rautavaaran kunnan lopullista vastausta käsitellään kunnanhallituksen kokouksessa nro 13/14.8.2014 klo 10.00 alkaen ja kunnanvaltuuston kokouksessa nro 4/26.8.2014.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen yksimielisesti.

Merkitään tietoon saatetuksi, että valtuustoryhmät pitävät asiasta yhteisen palaverin 7.8.2014 klo 10.00

Khall § 192

Luonnos hallituksen esitykseksi (285 sivua) on saatavilla valtiovarainministeriön [www-sivuilla](http://www.sivuilla) osoitteessa www.kuntauudistus.fi

Esitetty kuntalaki laajentaa kunnan toimintakokonaisuutta tuoden entistä enemmän esille kuntakonsernia, mikä onkin hyvin perusteltua kuntien ulkoistaessa toimintojaan. Merkittävämpiä muutoksia aiempaan uudessa kuntalaissa olisi mm. kunnan vapaampi päättävältä valtuuston koosta, kuntavaalien ajankohdan muutos ja valtuuston toimikauden muutos, vaihtoehtoiset organisointimallit, kuntastrategian laatimisvelvoite, sidonnaisuuksista ilmoittaminen, absoluuttinen alijäämän kattamisvelvollisuus ja kuntatalousohjelma.

Seuraavassa tarkemmin kuntatalousohjelmasta, kuntastrategiasta ja esitetyistä taloussäännöksistä.

Lakiluonnoksen perustelujen mukaan kuntatalousohjelma korvaa nykyisen peruspalveluohjelman, ollen kuitenkin tätä laajempi. Perusteluissa todetaan ” *Pykälän 2 momentin mukaan kuntatalousohjelma kattaa ensinnäkin julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevaan osaan sisältyvät asiat, kuten kuntatalouden tasapainotavoitteen ja yksilöidyt toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi. Nämä toimenpiteet voisivat koskea kuntien veropohjaa, valtionosuuksia, kuntien tehtäviä ja velvoitteita, maksutuloja ja toiminnan tehostamista. Julkisen talouden suunnitelma kuntataloutta koskevassa osassa asetetaan lisäksi kuntatalouden rahoitusasemalle euromääräinen rajoite valtion toimenpiteistä kuntataloudelle aiheutuvalle menojen muutokselle.*

Jatkossa kuntien tehtävistä säädettäessä valtion tulee siten arvioida tehtävien rahoitusta valtiontalouden kehysten lisäksi kuntatalouden kantokyvyn näkökulmasta. Pykälän 3 momentin mukaan kuntatalousohjelmassa arvioitaisiin kuntien toimintaympäristön, palveluiden kysynnän ja kuntien tehtävien muutokset sekä tehtäisiin arvio kuntatalouden kehityksestä. Kuntataloutta arvioitaisiin kokonaisuutena, osana julkista taloutta ja kuntaryhmittäin.

Arvioinnissa eriteltäisiin kuntien lakisääteiset ja muut tehtävät sekä mahdollisuus tuottavuuden lisäämiseen.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Nykyisestä peruspalveluohjelmasta poiketen kuntatalousohjelma kattaisi lakisääteisten tehtävien lisäksi kuntien itsehallintonsa nojalla itselleen ottamat tehtävät eli käytännössä koko kuntatalouden.

Kuntatalousohjelma olisi nykyistä peruspalveluohjelmaa laajempi ja kokonaisvaltaisempi. Ohjelma antaa aikaisempaa paremmat edellytykset arvioida kuntien tehtävien ja niiden rahoituksen tasapainoa sekä perustuslaissa turvatus rahoitusperiaatteen toteutumista. Kuntatalousohjelmalla myös vahvistettaisiin kuntapolitiikan kokonaisuuden hallintaa valtioneuvoston päätöksenteossa."

Esitetyn lain 39 §:ssä säädettäisiin lakisääteisestä kuntastrategiasta, joka olisi valtuuston merkittävin ohjausväline kunnan johtamisessa. Valtuusto päättäisi kuntastrategiassa kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Voimassa olevassa kuntalaissa ei ole vastaavaa säännöstä, vaan kuntien suunnitteluvälitteistä on taloussuunnittelua lukuun ottamatta tähän saakka säädetty pääosin erityislainsäädännössä.

Tästä huolimatta lähes jokaisessa kunnassa laaditaan nykyisin kuntastrategia. Pakollista kuntastrategiaa koskevan pykälän tavoitteena on vahvistaa kunnan toiminnan ohjaamista kokonaisuutena sekä liittää kunnan strateginen suunnittelu ja taloussuunnittelu nykyistä tiukemmin yhteen. Kuntastrategiassa tulisi nykyistä käytäntöä selvemmin ottaa huomioon kunnan taloudelliset realiteetit ja kehitysnäkymät ja kuntastrategian tulisi ohjata kunnan taloussuunnittelua.

Kuntastrategia antaisi myös mahdollisuuden luopua erillisistä valtuuston hyväksymistä strategioista kuten palvelustrategiasta, omistajapolitiikkaa koskevasta strategiasta, henkilöstöstrategiasta ja elinkeinostrategiasta sekä lukuisista muista osin sektorikohtaisista suunnitelmista, joilla kunnan palvelutuotantoa on tähän saakka kunnissa ohjattu.

Erityislainsäädännössä kunnille asetetut suunnitteluvälitteet koskevat tiettyä kunnan tehtävää eivätkä siten välttämättä edistä kunnan johtamista kokonaisuutena ja kunnan kokonaisedun huomioonottamista. Kuntastrategiaa koskevan pykälän yhtenä tavoitteena on, että kunnassa olisi mahdollista laatia vain yksi strategia, johon koottaisiin mahdollisimman laajasti myös erityislainsäädännössä edellytetyt suunnitelmia. Näin myös kunnan taloudellisen kestävyuden näkökulma tulisi nykyistä paremmin huomioiduksi erityislainsäädännön edellyttämien suunnitelmien osalta. Tämä osaltaan parantaisi näiden aiemmin puhtaasti sektorikohtaisten suunnitelmien ja strategioiden toteuttamismahdollisuuksia.

Kunnan taloussäännöksiin esitettävät merkittävimmät muutokset koskevat alijäämän kattamista koskevien säännöksiä tiukentamista

ja ulottamista kuntayhtymiin sekä konserninäkökulman vahvistamista kunnan talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa.

Kuntalain talousarvio- ja suunnitelmasäännöksiä tarkoituksena on varmistaa, että kunnan tehtävien ja talouden tulee olla kestäväällä pohjalla ja tasapainossa. Talouden suunnittelussa lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä toimintaympäristön muutokset. Taloussuunnitelmassa ja -arviossa esitetään tavoitteiden toteutuksen edellyttämät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat.

Nykyisiä talousarvio- ja -suunnitelmasäännöksiä esitetään muutettavaksi siten, että kuntastrategian tavoin myös talousarviossa ja -suunnitelmassa otetaan huomioon koko kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Lisäksi talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee asettaa kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Säännökset vahvistaisivat konserninäkökulman huomioon ottamista kunnan toiminnassa. Muuten taloussuunnitelmaa ja -arviota koskevat säännökset vastaavat sisällöltään nykyistä sääntelyä.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että kunnan ja kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kulukseluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta. Alijäämän kattamista ei voisi lykätä taloussuunnitelmassa myöhemmäksi.

Kunnan ja kuntayhtymän tulisi edellisen tilivuoden tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen tehtävässä taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä seuraavan neljän vuoden taloussuunnitelman ajanjaksona katettaisiin. Käytännössä taseeseen kertyneen alijäämän kattamisajanjaksoksi tulisi viisi vuotta: tilinpäätös vuotta seuraava kuluva tilivuosi, jonka talousarviota kunta voisi jo tarkistaa, sekä neljä sitä seuraavaa taloussuunnitelmavuotta.

Jos kunta tai kuntayhtymä ei saisi alijäämäänsä katetuksi säädettyinä aikana, kunta tai kuntayhtymä saattaisi joutua erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn (ns. kriisikuntamenettely).

Ehdotetulla nykyistä tiukemmalla alijäämän kattamisvelvollisuudella pyritään ensisijaisesti uskottavasti ennaltaehkäisemään uusien alijäämien syntymistä ja kumuloitumista kuntien taseisiin. Esitys korostaisi talouden kokonaisuuden hallintaa. Muutettua säännöstä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneisiin alijäämiin. Lain voimaan tullessa kaikkein alijäämäisimmille kunnille turvattaisiin voimaantulosäännöksellä kuusi vuotta aikaa kattaa alijäämänsä.

Lakiluonnoksen mukaan uusi kuntalaki tulisi voimaan 1.1.2015 niin, että mm. toimielimiä ja alijäämän kattamisvelvoitetta koskien on siirtymäsäännökset.

Lisätietoja edellä mainituista asioista antaa kunnanjohtaja Unto Murto, puh. 040 860 8100 ja sp: unto.murto@rautavaara.fi

Esityslistan liitteet numerotta:

- Valtiovarainministeriö/Kunta- ja aluehallinto-osaston lausuntopyyntö 8.5.2014
- Hallituksen esitys eduskunnalle kuntalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi katso: www.kuntauudistus.fi
- Rautavaaran nuorisovaltuuston (RaNuVa) lausunto 13.8.2014
- Rautavaaran kunnan yhteistyökomitean lausunto 13.8.2014

Kj:n päätösehdotus:

Rautavaaran kunnanhallitus antaa kuntalakiluonnoksesta seuraavan lausunnon lausuntopyynnössä esitettyjen asiakokonaisuuksien/säädösesitysten mukaisesti (esittelijän kommentit lihavoitu):

-kunnan toiminnan käsitteestä (6 §); pykälän perusteluissa todetaan mm. *"Kuntalaissa omaksuttaisiin laaja näkökulma kunnan toimintaan ja muun muassa kunnan johtamista ja omistajaohjausta sekä soveltuvien osien osallistumista ja vaikuttamista koskevia säännöksiä sovellettaisiin kuntaan tässä laajemmassa merkityksessä. Kuntaa ja sen toimintaa tulisi johtaa kokonaisuutena organisoitumismuodoista riippumatta"*. **Lakiin esitetty kunnan toiminnan käsitteen laajentaminen koskemaan kuntakonsernin toimintaa, yhteistoimintaa jne., on looginen ja perusteltu,**

-kunnan tehtävät, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevat ehdotukset (7-9 §); **on erittäin hyvä, että lakiesitykseen on avattu ja määritelty järjestämis- ja tuottamisvastuu. Sen sijaan järjestämisvastuusta automaattisesti seuraavaa rahoitusvastuuta jouduttaneen tarkastelemaan uudelleen sote-järjestämislakiratkaisun myötä,**

-kuntatalousohjelmasta (12 §); **Lakiluonnokseen esitetty kuntatalousohjelma on erittäin hyvä uudistus ja hyvä väline kuntien talouden ja rahoitusaseman tarkasteluun,**

-kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §); **valtuuston toimikauden aikaistaminen on valtuustokauden ensimmäisen talousarvion valmistelun ja siitä**

päättämisen näkökulmasta perusteltu, mutta tilinpäätöksen käsittelyn aikataulu on huomiotava,

-valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §); ei huomautettavaa,

-osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku); esitys on pääosin hyvä ja kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen kannatettavaa , mutta pienen kunnan näkökulmasta velvoite perustaa uusia toimielimiä on tarpeeton,

-kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §); lain on mahdollistettava erilaiset, paikallisista olosuhteista lähtevät ja tarkoituksenmukaiset organisointitavat,

-alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §); ei huomautettavaa,

-kuntastrategiasta (39 §); on kannatettava esitys, että kuntastrategian merkitystä korostetaan säätelyvelvoitteella,

-kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §); ei huomautettavaa,

-johtajasopimuksesta (43 §); vastuut ja tehtävät tulee näkyä palkassa,

-omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47-49 §); on erittäin hyvä, että esityksellä selkeytetään uuden säätelyn kautta kunnan omistajaohjausta ja myös se, että näkökulmaa on laajennettu ottaen huomioon kunnan kokonaisuuden määriteltäessä tytäryhteisön toiminnasta ja kuntakonserniohjeistuksesta. On myös perusteltua, että tytäryhteisön hallinnossa korostetaan entistä enemmän toiminnan laajuutta ja strategista merkitystä kuntakonsernin kannalta,

-kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku); ei huomautettavaa,

-luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.); esitetyt säädökset ovat hyvin perusteltuja,

-päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §); ei huomautettavaa,

-sidonnaisuuksista ilmoittamisesta (85 §); **sidonnaisuuksista ilmoittaminen ja sidonnaisuusrekisterin ylläpitäminen on hyvin perusteltu ja lisää omalta osaltaan hallinnon avoimuutta ja luotettavuutta,**

-kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.); ei huomautettavaa,

-otto-oikeuden rajaamista kunnanhallitukselle (93 §); **lain muutos tältä osin on perusteltu ja yksinkertaistaa otto-oikeuden sääntelyä ja käyttöä ja korostaa kunnanhallituksen asemaa toiminnasta ja taloudesta vastaavana kunnan toimielimenä,**

-toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99-101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §); **esitykset ovat perusteltuja niiden ottaessa huomioon tietotekninen kehitys ja kunnan valmiudet tiedon jakamiseen (Laajakaista kaikille hanke 2015),**

-alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §); **alijäämien kattamisvelvoite on julkisen talouden kestävyysvajeen näkökulmasta hyvin perusteltu ja käytännössä viiden vuoden aika alijäämien kattamiseen on riittävä, myös velvollisuuden ulottaminen kuntayhtymiin on perusteltua, mutta uusien SoTe-alueiden takia velvoitetta on syytä arvioida uudelleen,**

-erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §); **säädökset ovat loogisia alijäämän kattamisvelvoitteen kanssa ja kriteerit vastaavat nykyistä sääntelyä, joten tässä mielessä esitys on perusteltu,**

-tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §); **sääntelyssä korostuu tarkastuslautakunnan tehtävä nimenomaan tuloksellisuuden arvioinnissa, johon ei kuulu operatiivisen toiminnan arviointi. Tämän näkökulman korostaminen on perusteltua. Tarkastuslautakunnan rooli ja tehtävät kuntakonsernin tarkastuksen yhteensovittamisessa vaativat kuitenkin vielä täsmennystä,**

-tilintarkastuksesta (123 §); **esitykset ovat perusteltuja,**

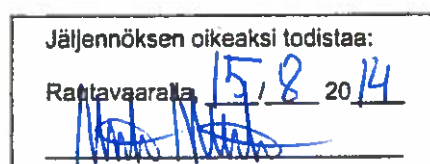
-tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §); esitykset ovat perusteltuja,

-kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku); esitetty säätely selkeyttää nykyistä tilannetta ja ovat hyvin perusteltuja.

Kunnanhallituksen lausunnon mukana toimitetaan Rautavaaran nuorisovaltuuston (RaNuVa) ja yhteistyökomitean lausunnot.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen yksimielisesti.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Rautavaaran nuorisovaltuusto RaNuVa

13.8.2014

LAUSUNTO VALTIONVARAINMINISTERIÖLLE KUNTALAIN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

Kunnanhallitus on pyytänyt RaNuValta lausuntoa Khall 181 § 23.06.2014.

RaNuVan lausunto:

3.7.3. Vaikuttamiselimet

Uutena velvoitteena ehdotetaan velvoitetta asettaa nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Valtuusto päättäisi nuorten vaikuttamisjärjestelmän perusteista, mutta sen asettaisi kunnanhallitus. Nuorisovaltuustolle olisi annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan.

Rautavaaran nuorisovaltuusto RaNuVa mielestä on hyvä, että nuoret pääsevät vaikuttamaan asioihin.

22 § Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

RaNuVan mielestä kuntalaissa voisi olla mainittuna esimerkki hyvästä osallistumis- ja vaikuttamiskanavamallista. Kunnan olisi helpompi ottaa huomioon erilaiset tavat mitä olisi hyvä olla käytössä. RaNuVa pitää tärkeimpänä panostaa nettiin, esimerkiksi nettikyselyihin. Sosiaalisella medially saisi nuorten näkökulmasta kaikki tavoitettua. Myös koulun kautta nuoret on helppo tavoittaa. Koska on paljon ikäihmisiä, paperikyselytkin ovat hyviä. Ja niitä voisi olla myös kaupan kassoilla, missä ihmiset liikkuvat.

RaNuVan näkemys on, ettei keskustelu- ja kuulemistilaisuuksiin tule kukaan.

Kansalaisraadissa pitää olla tarpeeksi paikkoja nuorille (ei siis vain yhtä tai kahta), jotta he uskaltavat tuoda näkemyksensä esille.

Momentteja 4 ja 5 eli mahdollisuutta osallistua kunnan talouden suunnitteluun ja palvelujen suunnittelemisesta ja kehittämisestä yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa ja heidän tarpeistaan käsin, RaNuVa piti erittäin hyvänä kun kuntalaiset pääsevät vaikuttamaan.

23 § Aloiteoikeus

Aloiteoikeuden laajentaminen yhteisöille on RaNuVan mielestä erittäin tärkeää, koska silloin myös yhdistykset voivat tehdä aloitteita. Yhdistyksen on helpompi tehdä aloite kuin yhden yksittäisen ihmisen.

Momentti 2 eli aloitteen käsittelyn määräaika (6 kuukautta) RaNuVa piti hyvänä lisäyksenä, jotta on varmuus, että saa asian eteenpäin. Eikä se jää vain roikkumaan.

25 § Kansanäänestysaloite

RaNuVa pitää erittäin hyvänä kansanäänestysaloitteen ikärajan alentamista 18 vuodesta 15 vuoteen, koska sitten saa nuoremmatkin mahdollisuuden vaikuttaa. Pienellä paikkakunnalla vanhemmat nuoret lähtevät opiskelemaan eikä välttämättä uudella paikkakunnalla tiedä asioita. Omassa kunnassa tuntee asiat.

Momentti 2

Kansanäänestysaloitteen tekijöinä tulisi olla vähintään 4 prosenttia 15 vuotta äänestäneistä kunnan asukkaista (voimassa olevassa laissa 5%). RaNuVan mielestä prosenttiluvun pitäisi olla vieläkin pienempi, koska nuoria on vähemmän väestöstä ja voi olla vaikea saada aikuisia ja vanhuksia kannattamaan nuorten tekemää aloitetta.

26 § Nuorisovaltuusto

RaNuVan mielestä on todella tärkeää, että kuntalakiin tulee velvoite nuorisovaltuustosta, jotta nuoria kuultaisiin. Ja nuoret saisivat päättää asioita. Kun nuorisovaltuusto on määritelty laissa, kaikilla nuorisovaltuustoilla on saman verran valtaa. Ja sellaisiinkin kuntiin, joissa ei nyt ole nuorisovaltuustoa, sellainen tulee.

RaNuVan mielestä kuntalakiin on hyvin määritelty nuorisovaltuustoa koskevat asiat. Hyvä, että mainitaan myös määräraha toiminnalle. RaNuVa kuitenkin ei ole samaa mieltä kokouspalkkioiden maksamisesta: jos kokouspalkkiot otettaisiin käyttöön, kokouksia ei voisi pitää yhtä usein kuin tähän asti. Se muuttaisi hyvin paljon RaNuVan toimintaa, esimerkiksi elokuvaretkien tekeminen vaikeutuisi. On parempi käyttää määräraha kaikkien nuorten hyväksi kuin vain muutaman nuoren kokouspalkkioihin. Ja nyt toimintaan mukaan tulevat vain ne, jotka haluavat vaikuttaa asioihin, kokouspalkkio voisi tuoda mukaan niitäkin, joita kiinnostaa vain raha.

RaNuVan mielestä hyvä olisi jos nuorisovaltuustossa olisi yhtä paljon tyttöjä ja poikia, mutta on hyvä asia, että nuorisovaltuustossa ei ole sukupuolikiintiötä. Tulee ketä kiinnostaa.

Ehdotettu 91 §

Läsnäolo- ja puheoikeuden antaminen nuorisovaltuuston edustajalle ainakin valtuuston ja lautakuntien kokouksiin on hyvä, mutta RaNuVan mielestä siihen ehdottomasti tulee lisätä, että nuorille on oltava kaksi paikkaa per toimielin, jotta he uskaltavat tuoda omat näkemyksensä esiin.

29 § Viestintä

RaNuVan mielestä on hyvä, että asiakirjat laitetaan nettiin, jotta ihmiset lukisivat ne. Silti RaNuVa haluaa, että viestintä ei kokonaan menisi kuitenkaan vain nettiin, muukin on tärkeää.

Rautavaaran nuorisovaltuusto RaNuVan puolesta,
Rautavaaralla 13.8.2014

Heini Mustonen

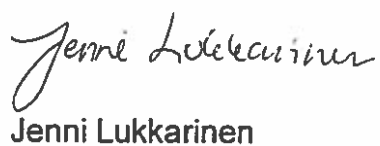
Sofia Korhonen

Helmi Rissanen

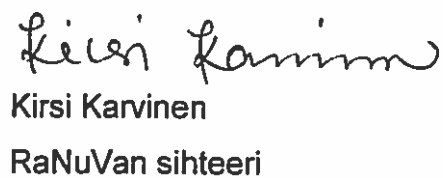
Linda Toivanen

Jenni Lukkarinen

Inka Huotari

Kirsi Karvinen
RaNuVan sihteeri

13.08.2014

LAUSUNTO KUNTALAKILUONNOKSESTA

Tässä lausunnossa on otettu erityisesti kantaa sähköisiin järjestelmiin, muilta osin yhteistyökomitealla ei ole kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta huomautettavaa.

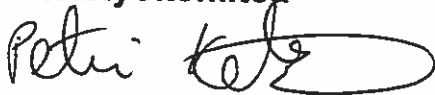
Toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141§)

Sähköiset päätöksentekotavat ja pöytäkirjojen julkaiseminen tietoverkossa nopeuttavat päätöksentekoa ja lisäävät vuorovaikutusta sekä osallisuutta.

Valtuuston ja muiden julkisten kokousten Internetiin laittaminen pitää olla kaikilla velvoitteena. Kaikkien sähköisten toimintatapojen hyödyntäminen kunnallisessa päätöksenteossa on kannatettavaa toimintaa, kuten sähköinen tiedottaminen. Tämä lisää avoimuutta, säästää kustannuksia ja nopeuttaa kunnallista tiedotuspolitiikkaa. Sähköiset palvelut pitäisi taata tavalla tai toisella jokaiselle kuntalaiselle. Pitkät välimatkat eivät aina anna mahdollisuutta tulla paikanpäälle joten tähän ongelmaan löytyisi ratkaisu sähköisten palveluiden käytön kautta.

Esitystä on tarkennettava niin, että julkisuusvaatimus koskee myös kuntayhtymän valtuustoa, kuntayhtymäkokousta ja liikelaitos- kuntayhtymän yhtymäkokousta. 104.§:ssä on tulkintaongelmien välttämiseksi syytä mainita myös varajäsenet. 109 §:n mukainen sääntely on tervetullut nykyaikainen ratkaisu. Toivottavaa olisi, että esim. Suomen Kuntaliitto inventoisi muutoksen ulkopuolelle jäävät erityislainsäädännön mukaiset velvoitteet ilmoitustaulun käyttämiseen. 110.§:ssä olevaa luetteloa on syytä täydentää niin, että siinä mainitaan myös kunnalliset kuulutukset ja ilmoitukset.

Yhteistyökomitea

Petri Kettunen
yhteistyökomitean sihteeri

Kunta- ja aluehallinto-osasto

8.5.2014

Saapunut	8.5.2014	KONO
Hallitus	20	\$
Valtuusto	20	\$
Arkisto kohta		

Jakelussa mainituille

Lausuntopyyntö kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta

Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Valtiovarainministeriö asetti heinäkuussa 2012 kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelua varten parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa: toimielimet ja johtaminen-, demokratia-, talous- sekä kunnat ja markkinat -jaostot. Työvaliokunta on vastannut lainvalmistelusta ja koordinoanut valmistelujaostojen työtä. Jaostot ovat kartoittaneet syksyllä 2013 sähköisellä kyselyllä kuntien näkemyksiä ja kannanottoja valmisteltavasta kuntalaista.

Hallituksen esitysluonnos on valmisteltu jaostojen työn pohjalta.

Valtiovarainministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa kuntalakiluonnoksesta. Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)
- kuntatalousohjelmasta (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)
- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
- kuntastrategiasta (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
- johtajasopimuksesta (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47 -49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)

- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)
- sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)
- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)
- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)
- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)
- alijäämän kattamisvelvollisuudesta määräajassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
- erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §)
- tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)
- tilintarkastuksesta (123 §)
- tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)
- kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä
- lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 26.8.2014 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi. Lausunnoissa toivotaan käytettävän em. otsikointia tai erittelemään esitetyt huomiot luku- tai pykäläkohtaisesti. Lausunnot pyydetään toimittamaan myös word-tiedostona lausuntoyhteenvedon laatimista varten.

Lausuntoa antavien kuntien toivotaan sisällyttävän omiin lausuntoihinsa kunnassa toimivien nuorisovaltuustojen tai muiden nuoria edustavien tahojen näkemyksiä.

Luonnos hallituksen esitykseksi on saatavilla valtiovarainministeriön [www-sivuilla](http://www.kuntauudistus.fi) osoitteessa www.kuntauudistus.fi.

Päivi Laajala
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Lisätietojen antajat

Ylijohtaja Päivi Laajala, valtiovarainministeriö, p. 02955 30026, [etunimi.sukunimi\(a\)vm.fi](mailto:etunimi.sukunimi(a)vm.fi)

Lainsäädäntöneuvos Eeva Mäenpää, valtiovarainministeriö, p. 02955 30266, [etunimi.sukunimi\(a\)vm.fi](mailto:etunimi.sukunimi(a)vm.fi)

Toimielimet ja johtaminen –jaoston puheenjohtaja Auli Valli-Lintu, valtiovarainministeriö, p. 02955 30079, [etunimi.sukunimi\(a\)vm.fi](mailto:etunimi.sukunimi(a)vm.fi)

Demokratiajaoston puheenjohtaja Inga Nyholm, valtiovarainministeriö, p. 02955 30042, [etunimi.sukunimi\(a\)vm.fi](mailto:etunimi.sukunimi(a)vm.fi)

Talousjaoston puheenjohtaja Arto Sulonen, Suomen Kuntaliitto, p. 0400 850 232, [etunimi.sukunimi\(a\)kuntaliitto.fi](mailto:etunimi.sukunimi(a)kuntaliitto.fi)

Kunnat ja markkinat –jaoston puheenjohtaja Elise Pekkala, työ- ja elinkeinoministeriö, p. 02950 63731, etunimi.sukunimi(a)tem.fi.

Jakelu

Kunnan- ja kaupunginhallitukset
 Suomen Kuntaliitto
 Valtioneuvoston kanslia
 Ulkoasiainministeriö
 Oikeusministeriö
 Sisäasiainministeriö
 Puolustusministeriö
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Liikenne- ja viestintäministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Ympäristöministeriö
 Aluehallintovirastot
 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
 Maakuntien liitot
 Sairaanhoidopiirit
 Erityishuoltopiirit
 Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueet
 Koulutuskuntayhtymät ja muut koulutuksen järjestäjät
 KT Kuntatyöntekijät
 Kirkon työmarkkinalaitos
 Valtion työmarkkinalaitos
 Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO
 Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty
 Kunta-alan unioni
 Tekniikka ja Terveys KTN
 Toimihenkilöiden neuvottelujärjestö TNJ
 AKAVA
 STTK
 SAK
 Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
 MTK
 Keva
 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
 SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
 Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta
 Elinkeinoelämän keskusliitto
 Suomen Yrittäjät
 Keskuskauppakamari
 Hallitusammattilaiset ry.
 Suomen evankelis-luterilainen kirkko
 Suomen ortodoksinen kirkko
 Folktinget
 Saamelaiskäräjät
 Kansallinen Kokoomus rp.
 Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue rp.
 Perussuomalaiset rp.
 Suomen Keskusta rp.
 Vasemmistoliitto rp.
 Vihreä liitto rp.
 Suomen ruotsalainen kansanpuolue rp.
 Suomen kristillisdemokraatit (KD) rp.

Ammattiosaajien kehittämissyhistys AMKE
Lapsiasiavaltuutetun toimisto
Suomen nuorisovaltuustojen liitto
Allianssi ry.
Nuorisosiain neuvottelukunta
Suomen Kotiseutuliitto
Väestörekisterikeskus
Helsingin maistraatti
Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajat ry
Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunta
Kuntatarkastajat ry
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Euroopan kemikaalivirasto (ECHA) (pääjohtaja Geert Dancet)